

DRISTIČNE RESTRIKCIJE PRISELJEVANJA IZ EVROPE

Ameriški diplomatski uradniki ne bodo izdajali vizejev ljudem v državah, ki so jih zasedli Nemci.

TEM SE HOČE AMERIKA ZAŠČITITI PRED NADALJNIMI AGENTI NACIJSKEGA REŽIMA

WASHINGTON, 18. junija. — Vlada Zedinjenih držav je odredila danes daljnosežne restrikcije glede priseljevanja iz Evrope, katerim so podvrženi ino-
nemci, ki utegnejo radi ali ne-
madi postati agentje za Nemčijo,
sicer iz strahu zaradi usode
vojcev v domovini.

Prepoved izdaje vizejev

Ameriška vlada je sporočila svojim diplomatskim uradni-
kom v "gotovih državah," zlasti
onih, ki jih je porazila Nem-
čija, naj nikar ne izdajajo vize-
jev onim, ki imajo v teh drža-
vah svoje in bližnje sorodnike.
Tem bo prizadetih tisoče ljudi,
ki bi se radi izselili v Ameriko iz
Francije, Belgije, Holandske,
Poljske, češkoslovaške, Jugo-
slavije in iz drugih držav.

Prepovedoljni agentje nacizma

Vlada v tem svojem dekretu
imenovala Nemčije ali Itali-

Težnja med A. F. of L. in C. I. O.

za jurisdikcijo v arsenalu v Ravenni
omenjeni napravi, ki ima za 39 milijonov dolarjev
vladnih naročil, ne najemajo še delavcev. — Doslej
je bilo najetih samo 150 pisarniških moči.

Med unijami Ameriške delav-
ske federacije in Kongresom za
industrijsko organizacijo (CIO),
je pričela zdaj tekma za or-
ganiziranje delavstva v novi to-
varni v Ravenni, kjer imajo za
1 milijonov dolarjev vladnih
naročil.

Zaposlitev 10,000 ljudi

Vodstvo tovarne, to je Atlas
powder kompaniji, že prihajajo
imene prošnje moških in
žensk za delo v tem arsenalu,
ker se bo polnilo izstrelke s
modnikom in drugim razstreliv-
om. V arsenalu bo zaposlenih
8,000 do 10,000 ljudi, in si-
lo v nekaterih delavnicah za
polnjenje nabojev.

Himen

V soboto, 21. junija, ob 11. uri
zjutraj se bosta v cerkvi sv. Vi-
da poročila Miss Martha Modic,
iz 1210 E. 61 St., žena pa je sin
Mr. Joseph in Mrs. Antonije
Mihevc, iz 1135 E. 60 St. Po-
ročna slavnost se bo vršila zve-
čer v Twilight Ball-room, 6025
St. Clair Ave. Mlademu paru
želimo vse najboljše v novem
stanu!

AMERIŠKI SODNIK BI RAD ZAPRL FAŠISTIČNEGA ČASNIKARJA

NEW YORK, 17. junija. —
Virginia Gayda, znani fašistični
rednik in. trobilo premijerja
Mussolinija, bi moral osedeti
preostale dni svojega življenja
tlačni, če bi bilo po želji sodnika
Michaela A. Forda, ki jo je iz-
rekel včeraj v sodni dvorani.
Sodnik Ford je suspendiral
tazen Piero Saporiti, newyor-
skemu poročevalcu rimskega li-
sta Il Giornale d'Italia, katere-
ga urejuje Virginia Gayda. Po-
ročevalac je bil zatožen, da je
noč parkal svoj avto na
prepovedanem kraju. Ko ga je
sodnik obsodil, nato pa suspen-
diral kazen, je dejal:

Najdba gole ženske na potu v Brookside Parku

Ženska, ki je imela zvezane
roke in noge, je bila po-
valjana v asfaltu.

CLEVELAND. — Na sredi
pota v Brookside parku je bila
po oči najdena, in sicer razen
čevljev na nogah popolnoma go-
la in povaljana v smoli, Mrs.
Anna Kupisz, stara 36 let in
stanujoča na Bower Ave., N. E.
Ženska, ki je imela z vrvoj za
obežanje perila zvezane roke in
noge, je bila tako histerična, da
so z največjo težavo doumeli
njeno ime. Kmalu nato, ko so
jo pripeljali v mestno bolnišni-
co, se je onesvestila.

Njen mož, Lawrence Kupisz,
je izjavil, da je sedel snoči s
svojo ženo na verandi svoje hi-
še, nakar je stopil za trenutek
v hišo po neko stvar. Ko pa se
je vrnil, ni bilo žene nikjer.

Kmalu po polnoči je prišla
Mrs. Kupisz dovolj k sebi, da je
lahko povedala svoj zgodbo.
Dejala je, da ko je odšel njen
mož v hišo, se je pripeljal v ve-
likem avtomobilu pred verando
neki mož, ki jo je povabil, naj
se pelje z njim na izprehod. Ime
tega moža je policiji znano.

Ko sta se nekaj časa vozila,
ji je spremljevalec ponudil
žganje, in ker ga ženska ni ho-
tela, ji je nastil steklenico na
usta ter jo hotel naliti z žga-
njem. Nato ji je zill žganje po
obrazu ter jo pričel tepsti in
ji trgati obleko s telesa. Kar se
je zgodilo pozneje, se prav ma-
lo spominja.

Ko sta po potu v Brookside
Parku privozila dva mladeniča,
sta našla žensko na potu ter po-
klicala policijo. Policija pravi,
da je imela ženska zvezane noge
in roke na hrbtu. Kakor že reče-
no, je bila ženska popolnoma
gola ter povaljana v smoli, s
kakršno zalivajo ceste.

Rokoborba

Prihodnji torek večer, 24. ju-
nija, se bo v Sportsman parku,
na Route 8, blizu Bedforda,
otvorila poletna sezona boksar-
skih predstav, ki se bodo vršile
pod nadzorstvom boksarkega
ravnatelja Walter A. Taylorja.
V torek večer se bo šlo za pr-
venstvo med svetovnim šampi-
jonom Bobby Burnsom in jugo-
slovanskim boksarjem K. O.
Koverly. Vršile se bodo borbe
tudi med drugimi boksarji. Pro-
stor se nahaja samo 12 milj od
Clevelanda in ima dovolj pro-
stora za parkanje avtov. Cene k
predstavam bodo zmerne.

Graduanti

Iz South High šole so pretekli
torek graduirali sledeči: Rose
Koprivnik, Alice Kosel, Elea-
nore Nemeč, Lucy Pobega, Lili-
an Predovick, Dorothy Zban-
nik, Anthony Godec, William
Kocianec, Leonard Kral, Joseph
Lesiak, James Snabel, Ralph
Turk in Anthony Valencic.

Iz James Ford Rhodes višje
šole pa so graduirale: Ann Ceh-
lah, Helen Furjanec in Marga-
ret Nemeč. Mladim graduantom
naše čestitke!

Delegatje S. M. Z.

Na redni seji podružnice št.
3 Slov. Moške Zveze so bili iz-
voljeni za delegate druge redne
konvencije, ki se vrši dne 20.
septembra, 1941, v Girardu, O.,
sledeči: John Rožanc, Joseph
Hočevan in Joseph Trobrentar,
namestniki pa so: James Kaste-
lec, Joseph Yalovec in Andrew
Maček; v odbor za pravila pa
John Rožanc.

ANGLEŠKI "BLITZKRIEG" NAD NEMČIJO

Angleški bombniki napada-
jo Nemčijo že osmo zapo-
redno noč ter so vrgli v
tem času nad 4 in pol mi-
lijona funtov eksploziv.

LONDON, 19. junija. — Naj-
večja angleška zračna ofenziva,
v kateri so angleški letalci stre-
sli na Nemčijo in na po Nemčiji
zasedene kraje doslej že nad
4,500,000 funtov eksploziv, gre
danes že v svoj osmi dan.

Včeraj popoldne so Angleži
v svojem napadu uničili devet
nemških letal, dočim so jih sami
izgubili četvero.

Anglija je odločena nadalje-
vati s svojo zračno ofenzivo pro-
ti Nemčiji kljub velikim izgu-
bam, ki jih je utrpela njena
zračna sila. V osem dnevnih na-
padih so izgubili Angleži 40 le-
tal, toda pri tem so uničili 55
nemških.

Angleški bombniki, napadajo
že osmo zaporedno noč osrčje
industrijske Nemčije, kamor
priletijo vsako noč najmanj po
200 angleških bombnikov.

Angleška vlada naznanja, da
ker ne smatra Finske nič več za
demokracijo državo, je angleška
mornarica prestregla na morju
tri finske parnike, ki so zdaj in-
ternirani v angleških lukah.

Medzavezniška konferenca v Londonu

Izjava jugoslovanskega delegata dr. Ivana Subotića o
držanju Jugoslavije v tej vojni.

LONDON. — Dopisništvo
Centralnega tisk. urada pri kr.
poslaništvu v Washingtonu pre-
jema od dopisništva Centralne-
ga tisk. urada v Londonu slede-
če:

V Londonu se je vršila prva
medzavezniška konferenca ob
navzočnosti predsednika angleš-
ke vlade Churchilla in delegatov
vseh vlad iz podjarmljenih de-
žel. Navzoči so bili delegatje Če-
hoslovaške, Jugoslavije, Poljske,
Holandske, Norveške, Belgije,
Luksenburga, Grške in svobod-
ne Francije.

Winston Churchill je imel ob
tej priliki izreden govor, v ka-
terem je med drugim omenil
strašno bombardiranje Varšave,
Rotterlama in Beograda ter ob-
enem pojasnil smisel in pomen
velike borbe, ki jo Anglija in
njeni zavezniki nadaljujejo do
končne zmage za pravice vseh
narodov v Evropi.

Ob tej priliki je v imenu ju-
goslovanske vlade podal jako
značilno izjavo dr. Ivan Subotić,
poslanik in minister Jugoslavi-
je v Londonu. Dr. Ivan Subotić
je dejal sledeče:

"Sprejemajoč predloženo re-

SEKSUALNI UMOR SE VEDNO NEPOJASNJEN

WASHINGTON 18. junija. —
Mrs. Franklin D. Roosevelt, že-
na ameriškega predsednika, je
v zvezi z doslej nepojasnjenim
umorom 23-letne Betty Strieff,
uradnice v vojnem departmentu,
posvarila vse mladenke, naj bo-
do previdne pri izbiri svojih pri-
jateljev in spremljevalcev in naj
nikoli ne gredo pit z neznanimi
moškimi ali ženskami.

Predsednikova žena je izjavi-
la, da bi morale biti mladenke
zelo previdne in da bi smele do-

Zavezniki so izročili Damasku svoj ultimatum

Zastoj angleških napadov na
Nemce in Italijane v se-
verni Afriki.

LONDON, 19. junija. — Po-
ročila iz Londona naznanjajo,
da zavezniške čete napadajo
Damask. Neko prejšnje poro-
čilo iz Ankare naznanja, da so
čete svobodne Francije, ki se bo-
rijo ob strani Angležev, poslale
poveljstvu v Damask ultimatum,
s katerim zahtevajo, da se mesto
poda do srede do petih zjutraj,
sicer ga bodo z vso silo napadli
bombniki. Rok ultimata je med
tem že potekel.

Napad na Damask se je pri-
čel, ko so zavezniki zavzeli leta-
lišče Mezze, ki se nahaja štiri
milje daleč od mesta.

KAIRO, 18. junija. — An-
gleška armada je danes prene-
hala s tridnevnimi napadi s tan-
ki in letali v severni Afriki ter
se umaknila nato, ko je zasegla
več stotin nemških in italijan-
skih vojakov ter uničila veliko
število sovražnikovih tankov, le-
tal in letališč.

Progresivne Slovenke

Sestanek vseh članic podruž-
nice št. 3 Progresivnih Slovenek
se vrši jutri, v petek zvečer, ob
7.30 uri v Slov. Društvenem Do-
mu, na Recher Ave. Ukrepano se
bo radi semnja in prosil se čla-
nice, da prinesejo seboj vsa ročna
delala, ki so zgotovljena, da se
jih lahko uredi. — Tajnica.

RUSKO-NEMŠKA KRIZA SE BLIŽA TOČKI ZAVRETJA

Zdaj je Stalin v nemškem vijaku, v katerem
je bilo že toliko evropskih državnikov
pred njim.

ČE SE RUSIJA UKLONE NEMŠKIM ZAHTEVAM, POSTANE S TEM EKONOMSKA VAZALKA NEMČIJE

LONDON, četrtek, 19. junija. —
Nemčija je izročila Rusiji ul-
timat, s katerim zahteva od Ru-
sije velike in važne teritorialne
in ekonomske privilegije, kakor
se poroča iz Ankare, kjer je tu-
di rečeno, da je Nemčija že na-
padla Rusijo. Rok nemškega ul-
timata bo kmalu potekel; dočim
proučujejo v Moskvi njegove
zahteve, se ob obeh straneh me-
je koncentrirajo vojaške čete.

Reuterjeva agencija je preje-
la od Winstona Burdetta, za-
stopnika C. B. radijskega
omrežja v Ankari, nepotrjena
poročila, da so Nemci napadli
že na petnajstih točkah rusko
ozemlje. Ta vest se vzdržuje v
Turčiji že 17 ur, toda se je ne
potrjuje od nikoder drugod v
Evropi.

Nemške zahteve

Martin Agronsky, N. B. C. za-
stopnik v Ankari, poroča, da
zahteva Nemčija od Rusije, da
slednja izroči nazaj Rumuniji
Besarabijo, da Rusija zamaki-
Nemčiji velike porcije dobav
ruske pšenice iz Ukrajine kakor
tudi drugih surovin, in dovolje-
nje, da prevzamejo nemški teh-
niki in strokovnjaki kontrolo
nad rusko transportacijo in in-
dustrijo.

Iz istih virov se poroča, da je
tudi Rumunija poslala Rusiji
ultimatum, s katerim zahteva zo-
petno izročitev Besarabije Ru-
muniji. Vsa ta poročila so ne-
potrjena.

Znaki bližajoče se vojne

LONDON, 19. junija. — Daily
Herald poroča, da je neki urad-
nik nemškega poslaništva v Tur-
čiji dejal: "Vsa znamenja kaže-
jo na vojno med Nemčijo in Ru-
sijo, toda mi upamo, da bomo
dobili koncesije od Rusije brez
boja."

Stalin študira

ANKARA, 18. junija. — Di-
plomatski krogi, ki stoje blizu
oslička, poročajo, da proučujejo
v Moskvi nemški ultimatum, ki vse-
buje troje poglavitnih zahtev:
Pristop Rusije k tripartitnemu
paktu, vrnitev Besarabije Ru-
muniji in dovolitev za nemško
40 let trajajočo soudeležbo v iz-
koriščanju kavkaških oljnih
polj in poljskih pridelkov Ukra-
jine. — Rečeno je, da si priza-
deva Rusija doseči kompromis,
s katerim bi bila vsaj navidez
vzdržana njena čast.

Nemško vojaštvo v Moldaviji

ANKARA, Turčija, 17. ju-
nija. — Na polja rumunske Mol-
davi je prispelo veliko število
nemških bombnikov in velikih
transportnih letal, nacijski pro-
pagatorji v jugovzhodni Evro-
pi pa vzdržujejo med tem govo-
rice o skorajšnjem nemškem
blizkrigu proti Rusiji.

Rusija—vazalka Nemčije?

V Ankari vlada naziranje, da
če se Stalin vda Hitlerjevemu
pritisku, bi to pomenilo, da po-
stane Rusija ekonomska vazal-
ka Nemčije. Zato Stalinov re-
žim reserpatno igra za čas z
navajanjem protipogovorov, do-
čim se sovjetska vojska zbira ob
meji.

Izjava Jugoslovancov

Jugoslovanski diplomatski in
vojaški opazovalci, ki so morali
pred nekaj dnevi oditi iz Mos-

kve, so povedali poročevalcu
Associated Pressa, da jim je
Stalin odkrito priznal, da uteg-
nejo Nemci tekom poletja pod-
vzeti invazijo Rusije.

Pri nekem obedu, ki ga je pri-
redil Stalin, je slednji izjavil, da
bo Rusija v vojaškem oziru pri-
pravljena meseca avgusta in da
bo dobil takrat sovražnik, ki bi
hotel napasti Rusijo, kofuto v
obraz.

MNENJE O KOMUNIZMU

PRINCETON, N. J. — Ame-
rican Institute of Public Opini-
on je razposlal po Ameriki
vprašalne pole, na katerih naj
izrazi prebivalstvo svoje mne-
nje glede nadaljnega obstoja
komunistične tranke. Na vpra-
šanje, ali naj se prepove včlanite-
v v komunistično stranko, je
odgovorilo z "da" 71 odstotkov
vprašanih ljudi. Da se ne uvede
te prepovedi in da se ne prepo-
ve včlanjenja, je odgovorilo 22
odstotkov vprašanih ljudi, do-
čim je bilo 7 odstotkov neodlo-
čenih.

Nov grob

V Mt. Sinai bolnišnici je po
kratki bolezni umrl John Hren,
star 29 let stanujoč na 1189 E.
82 St. Rojen je bil v Clevelandu.
Tu zapuščila mater Agnes, dve
sestri, Anno Straka in Josephine
Suštaršič ter več sorodnikov.
Oče mu je umrl pred petimi leti.
Pogreb se bo vršil v soboto zju-
traj ob 10. uri iz Zakrajškog-
vega pokopališča. Bodi mu lah-
ka rodna zemlja, ostalim pa na-
še sožalje!

Združeni mlad. zbori

Zelo važna seja Združenih
mladinskih pevskih zborov se
bo vršila jutri, v petek, ob 8.
uri v Slov. Nar. Domu. Prošeni
so vsi zastopniki in zastopnice,
da se je prav gotovo udeleže. —
Tajnica.

V bolnišnici

Poznana Mrs. Katarina Selan,
iz 1012 E. 63 St., se nahaja v
Women's bolnišnici, kjer je zad-
nji torek prestala težko opera-
cijo. Obiski ne bodo dovoljeni
pred ponedeljkom. Upamo, da
se ji ljubo zdravje kmalu povr-
ne!

Operiran

Dobro poznani Stanko Dolenc,
iz 19870 Ormiston Ave., ki je
glavni odbornik SDZ, je bil od-
peljan v Glenville bolnišnico,
kjer je bil operiran na kili. Obi-
ski niso dovoljeni. Želimo mu
skorajšnje okrevanje!

Na operaciji

V Glenville bolnišnici, kjer
se je podvrnil operaciji na sle-
piču, se nahaja Frank Cevka
ml., iz 6607 Schaefer Ave. Pri-
jatelji so vabljeni, da ga obišče-
jo, mi mu pa želimo skorajšnje
okrevanje!

Pogreb Johna Staneka

Pogreb pokojnega Johna Sta-
neka se bo vršil v soboto zjutraj
ob 8.30 uri iz kapele A. Grdina
in Sinovi v cerkev sv. Pavla in
potem na pokopališče Calvary.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

SODOBNI — TALLEYRAND

Sredi francoske revolucije l. 1792 je orisal Talleyrand naloge revolucionarne Francije v njenih odnošajih do sosedov in drugih narodov tako-le:

"Najtežja napaka autokracije ali neomejenega gospodstva kakšnega posameznika kot vladavinske oblike je, da v njej ni mesta za zakonito opozicijo. Posamezni podložnik, ki je globoko prepričan o tem, da njegova dežela trpi in da bo vsled slabega političnega vodstva trpela tudi še naprej, ima samo dvojno na izbiro: ali mora prekršiti rok gledati zaton svoje dežele, ali pa mora, ako hoče preprečiti nesrečo, nekaj storiti, kar bodo njegovi sovražniki označili kot izdajstvo. Odkrita opozicija je upor ali motenje javnega reda in miru, tajna opozicija je veleizdaja, in vendar je mogoče, da pod gotovimi predpogoji postane izdaja dolžnost domoljubnega moža." (Od l. 1807 dalje je storil Talleyrand, zunanji minister Napoleona, vse mogoče, da bi prekršil samoljubne in častihlepne načrte svojega vladarja in pospešil njegov padec, kajti bil je prepričan o tem, in pozneje se je tudi pokazalo, da je imel prav, da mora biti Napoleonova moč uničena v dobro Franciji in v dobro Evropi.

"V času, o katerem je govora, se je večina ljudi morala popolnoma odreči tihemu veselju v krogu svojih domačih. Napoleon ni trpel, da bi bil kdo s svojim srečnim visel na svojem domačinstvu, menil je, da kdor pripada njemu, ne sme več pripadati sam sebi. Ljudje, ki jih je nagel tok razvoja potegnil s seboj, ker so bili častihlepni, ali pa ker so živeli v napetosti in razburjenju, ki ga je prinesel slehern dan, odkar so vojne in politični dogodki kot grozeč oblak viseli nad Evropo, niso bili več v stanju, da bi bili še mogli posvečati pažnjo svojim osebnim zadevam; javno življenje je popolnoma prevzelo njih misli, da niti ena ni več ostala prosta za njih osebno življenje. Človek je vstopil v lastno hišo, kot da je prišel na obisk, ker je koncem koncev pač moral nekje prenočiti, toda nihče ni več smel pomisliti na to, da bi mu lastna hiša lahko služila kot stalno bivališče.

"Več kot dvajset let je bila vojna v Evropi. V tem času se je marsikaj spremenilo; vojni cilji marsikaterih narodov so se tako spremenili kot zveze in fronte. Narodi, ki so si bili danes sovražniki, so postali v naslednjem letu medsebojni zavezniki in ravno tako hitro, kot so take zveze nastajale, so se tudi zopet razšle. Ozemlja so menjala gospodarje, dinastije so se zrušile, novi vladarji so bili postavljeni na prestole in stari so bili poslani v pregnanstvo, nova kraljstva so bila priključena iz zemlje, meje, ki so stoletja ostale trdne in nespremenjene, so zginile. Spremembe, bolj neverjetne kot čarovnija, so si sledile z vrtoglavo naglico druga drugi. Sedaj pa je bila čarobna palica magijca (čarodejca Napoleona) zlomljena, od njega zgrajena stavba je ležala v ruševinah in navadni smrtniki so imeli težavno nalogo, zbrati tle ruševine."

"Dandanes ni več lahko, da bi kdo dalj časa varal ljudi." (Stirideset let po tem je rekel Abraham Lincoln, predsednik Zedinjenih držav, da ni mogoče neomejeno dolgo voditi vsega naroda za nos.) "Poznam nekoga," je nadaljeval Talleyrand, "ki je pametnejši od Voltaireja, pametnejši od Bonaparteja, pametnejši od vsakega člana direktorija in od kateregakoli ministra v preteklosti in bodočnosti; ta nekdo je vsakdo (tout monde). Spusti se v boj ali vsaj vztrajati v njem, med tem ko je ta vsakdo s svojimi občutki in stremiljenji na nasprotni strani, je napaka, in dandanes so politične napake nevarne."

"Posegov v svobodo tiska, so se ministri — na nesrečo — tudi še nadalje posluževali kot zelo čislana sredstva za vladanje, dasi je Talleyrand l. 1814, 1821 in 1822 svaril kraljevo hišo, ki je zopet zavládala. Leta 1826 je predložil ministrski predsednik Villele zbornici zakon, po katerem se ne bi smelo tiskati ničesar, kar ni bilo pet dni poprej predloženo vladi v odobritev. Casimir Perner je rekel, da bi spričo tega zakona tiskanje v Franciji raje kar sploh prepovedali. Talleyrand je pripomnil: 'Ni francosko, ker je preveč bedasto.'"

"Ekstremisti, vseeno kateremu taboru pripadajo, so

UREDNIKOVA POŠTA

Piknik Cankarjevo ustanove

Cleveland, Ohio. — Če kdo vrši resno vzgojevalno delo med našimi naseljenci v Ameriki, tedaj ga gotovo Cankarjeva ustanova s svojim lepislovnim mesečnikom "Cankarjev glasnik". Revija že izhaja štiri leta, kar je vsekakor lep uspeh, ako vzamemo vpoštev potežkoče, s katerimi se mora boriti te vrste publikacija.

Mi Slovenci nimamo bogatih mecenov, da bi podpirali naše kulturne ustanove, zato si moramo pomagati na različne načine, da si zagotovimo sredstva za njih obstoj, dokler ne vtemonev v ameriški morju. Eden teh uspešnih načinov so kulturne in družabne priredbe.

Cankarjeva ustanova ni pri tem nikakoli izjema, dasi bi lahko izhajala tudi brez teh priredb, ako bi bilo več zavesti in dobre volje med našimi naseljenci. Da je Cankarjev glasnik redno izhajal, gre v veliki meri zaslugi agilnemu direktorju, med katerimi sta se najbolj odlikovala, Milan Medvešek in L. Kaferle, z raznimi priredbami po naselbinah.

Delo za Cankarjev glasnik pa še ni končano, temveč ga moramo podvojiti. Zato priredi CU v ta namen velik piknik v nedeljo, dne 22. junija, na zadružni farmi SNPJ. Poleg običajne družabne zabave, bodo na dražbi tudi krasni dobroti, ki so jih darovali posamezniki, kot tudi naše vrle Progresivne Slovenke, ki pri Cankarjevi ustanovi vedno sodelujejo.

Za ples bodo igrali Kristof bratje.

Napolnimo torej izletniške prostore SNPJ v nedeljo, kot smo jih napolnili ob letošnji otvoritvi istih. Pokažimo svojo lojalnost napram reviji, ki se bori z uma svetlim mečem za lepšo bodočnost delavskih množic!

Frank Cesen

Vsi na piknik!

Cleveland, O. — Ptički že pojo, se cvetlice razcvetele so, na piknik mi gremo! Kateri piknik? Kaj ne veste, da bodo imeli "Združeni bratje" piknik v nedeljo 22. junija na Stuski farmi? Vsi bomo šli, ker vemo, da se bomo dobro zabavali. "Vrtci" so tudi prošeni, da gotovo pridejo, ker bodo tekme in nagrade za srečne. Vabimo vse člane in članice, prijatelje in znanke iz vseh delov Clevelanda.

Torej na svidenje na pikniku Združenih bratov v nedeljo 22. junija na Stuski farmi!

John A. Leskovec, tajnik

Članska zabava dram. društva "Naša Zvezda"

Euclid, Ohio. — Ker je igral-ska sezona minula in začela se je doba piknikov, se tudi dramatsko društvo "Naša Zvezda" pristanova s svojim lepislovnim mesečnikom "Cankarjev glasnik". Revija že izhaja štiri leta, kar je vsekakor lep uspeh, ako vzamemo vpoštev potežkoče, s katerimi se mora boriti te vrste publikacija.

Zabava se vrši dne 22. junija, v Slovenskem društvenem domu, v mali dvorani in na vrtu. Začetek je že ob 2. uri popoldne. Godba, ples in kar spada k takemu običaju, bo na razpolago. Vstopnine ne bo nobene, če ravno bodo igrali Bill Peklaj in njegovi fantje. Godba je že sedaj zelo priljubljena, zlasti še med starejšo publiko, kar dokazuje obisk v klubovnih prostorih.

Zato naj ne pozabi cenjena publika, nas obiskati v nedeljo, 22. junija popoldne in zvečer, ker ako nam pomagata, delate uslugo tudi Domu, in dajate pogum za daljši obstoj kulture.

Torej, na svidenje na gori omenjenem dnevu.

Vas vljudno vabi

Odbor

Zabava Cankarjeve ustanove

Cleveland, Ohio. — Kot je že prilično dobro znano, se prihodnjo nedeljo, 22. junija, vrši piknik Cankarjeve ustanove na izletniških prostorih SNPJ družtev. Kje se nahaja ta prostor ali farma, menda že vsi veste, ako pa bi kdo še ne vedel, pa naj vpraša svojega prijatelja ali pa poizve v naših narodnih domovih.

Glavno je, da se vsi skupaj najdemo tam in sem gotov, da ne bo nikomur, kdor bo prišel, žal. Kaj še? V lepi naravi, na svežem zraku in v prijetni družbi, kdo re bi bil z vsem zadovoljen? Če ni, potem je gotovo nekaj narobe z njim.

Kar se tiče postrežbe, se prav nič ne bojte, kajti bili bomo v vseh ožirih pripravljeni, ker izkušnjava nas uči. Za ples bodo igrali Kristofovi bratje. Ne bo dosti razlike če bo lepo ali slabo vreme. Gotovo, da je vse boljše razpoloženo ako je lep in solnčen dan. No, pa tudi če bo slučajno deževalo, ne bo hudega, ker je tam dosti strehe. Mi bomo tam v vsakem vremenu, ker Cankarjeva ustanova je kulturna ustanova, ki izdaja edino slovensko leposlovno revijo — Cankarjev glasnik.

V njem dobimo različno berilo v našo izobrazbo in pouk in to še vedno vsi rabimo. Ako je kdo med nami, ki pravi, da ima že dovolj izobrazbe, je tudi ne-

bolezenske klice v ljudskem telesu. Nikdar niso v stanju, da bi kaj ustvarili, morejo pa, ako je telesno zdravje izpodkopano, učinkovati uničujoče. Taki ljudje ne izbira-jo ne oči ne znajo razločevati med najbolj umerjenim in najbolj nasilnim izmed svojih nasprotnikov, se navadno zvežejo z nasilniki, da pobijejo zmerne." (O zvezi francoskih rojalistov z liberalci.)

"Revolucija je znak težkega političnega obolenja; na žalost je nalezljiva. Pariška julijska revolucija (1830), je sprožila slične pobune v raznih državah Evrope. Prva dežela, ki se je okužila z revolucijo je bila Belgija. Toda razlogi za njo so bili drugačni, kot v Franciji. V Franciji je bil vzrok nezadovoljstvu rastoči vpliv katoliške cerkve. V Belgiji pa je stala za revolucijo cerkev sama in se je trudila, čim bolj razpaliti strastni nacionalizem, ki se je potem pokazal kot hudi duh devetnajstega stoletja." (Belgijci so katoličani in so se uprli v avgustu l. 1830 proti Holancem, ki so protestanti in s katerimi so bili združeni v eni državi pod vladarsko hišo Oranijcev.)

kaj narobe z njim.

Na svetu so profesorji in drugi izobraženci, ki vedno hrepenijo po nadaljni izobrazbi, in mi, revčki pa ne bi? Samo pogledmo malo pazno po svetu, pa bomo videli.

Torej, pridemo v nedeljo na piknik Cankarjeve ustanove, da ji malo pomagamo po svoji moči.

Na svidenje!

Anton Jankovich

Izlet Cankarjeve ustanove

Piknik Cankarjeve ustanove, ki se bo vršil v nedeljo, 22. junija na federacijski farmi družtev SNPJ, bo eden najpomembnejših piknikov, kar jih je še bilo. Gre se namreč za materialno kot za moralno podporo reviji Cankarjev glasnik, ki je edina te vrste, kar imamo Slovenci v tej deželi.

Kakor je že znano, iz starega kraja, ne prihajajo več med nas, ali so prenehale izhajati, ali so pa pod drugo kontrolo in morajo pisati kakor jim narekujejo njih gospodarji, kateri so zasedli našo domovino, torej nam ne kaže drugega, da stojimo na strani tega, kar imamo ter podpiramo s trdno voljo to, smo si tukaj ustvarili.

Zato je nas vseh dolžnost, da se udeležimo tega piknika v polnem številu, da pomagamo moralno in gnotno za obstoj Cankarjevega glasnika, da nas bo še vedril in učil v bodoče.

Vsi tisti, kateri nimate svojih vozil, se boste lahko peljali s trukom, ki odpelje na zgoraj omenjeni dan ob 9. uri zjutraj in drugi med poldan in eno uro izpred Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. in se spotoma ustavi pri Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Kar se pa tiče zabave in postrežbe, vam bo preskrbel odbor kot običajno.

Torej pripravite se za v nedeljo na piknik.

Na svidenje

J. K.

Odkod naša zelenjava?

Danes razlikujemo okrog sto različnih rastlinskih vrst iz približno 25 rodbin, ki jih označujemo za zelenjavo. Nekatere vrste zelenjave so se v desetletjih in stoletjih razširile preko vsega sveta, n. pr. razne vrste zelja, paradižniki, čebula. Druge vrste imajo le omejena območja, kakor kitajska špinaca, jedilne krizanteme itd.

Večina zelenjadnih rastlin izvira iz sredozemskega področja, iz Kitajske in Japonske. Sredozemlje nam je dalo najbolj znane vrste zelja, pese, lečo, fižol in grah, beluše, artičoke, razne solate, rabarbaro. Iz Vzhodne Azije izhajajo druge vrste zelja, luka, redkev, kumarice itd. Tudi Indija je prispevala svoj del k zelenjadnemu jedilnemu listu sveta, enako Srednja Azija.

Iz Srednje Azije izvirajo razne vrste zelja, pese, čebule, špinaca, česen, melone in razne kumarice. Iz srednjih in goratih predelov Južne Amerike izvirajo razne vrste fižola, paradižniki, poper, sladki krompir, razne buče. Iz Severne Amerike smo dobili bolj malo zelenjadnih vrst, pred vsem pa topinambur in kumarice.

POMANJKANJE VOJASNIC NA ANGLESKEM

Nastanitev velikega števila mož, ki so jih poklicali pod orožje, povzroča angleškemu uradnim krogom mnogo skrbi. Anglija ima vojašnic samo za 250.000 mož in pol milijona drugih mož lahko spravi v zasilne vojašnice, ki so jih bili zgradili že v začetku vojne. Ostanek moštva pa mora bivati ta čas v šotirih.

V Londonu priznavajo, da so pri izdelavi načrtov za rekrutiranje računali s tem, da bo velik del vojakov po prvi izobrazbi na Angleškem odhajal na Francosko, tako da bi vojašnic doma za silo zadostovalo.

Po novih vpoklicih v jeseni in v zimskem času bo treba dva in

ŠKRAT

Zgodovinar Teodor Mommsen je bil silno konservativen, ki se je upiral vsemu, kar bi utegnilo prinesiti kakšno spremembo v njegovo učenjaško življenje. Posebno je bil nasprotnik tehničnih novosti. Mommsen je bil navdušen, da je vsak večer ko se izmračilo, sam prižgal petrolejko, ker ni hotel, da bi ga kdo pri njegovem delu motil. Smotilo pa je imel z vžigalicami, ki jih je v svoji večni raztresenosti vedno kam založil.

Ko je Mommsen nekoč potoval, je njegova žena dala napeljati električno razsvetljavo. Ob vrnitvi je bil profesor postal stavljen pred izvršeno dejstvo. Razjezil se je in izjavil, da kljub električni razsvetljavi ne bo pustil svoje priljubljene petrolejke.

"Saj ti je tudi ne bo treba," ga je merila žena. "Le poglej kako zelo praktična je električna luč. Tu imaš gumb, ki ga samo zavrtiš, pa bo svetlo. V svetlem boš potem lahko mirno poiskal vžigalice in prižgal svojo petrolejko."

To je bilo Mommsenu všeč in od tiste ure se je sprijaznil z električno lučjo.

Markiz Pontelmar se je nekoč pogovarjal s portugalskim kraljem o moči vladarja. Kralj je menil: "Markiz, če bi vam jaz ukazal, da skočite v morje, bi moral brez obotavljanja storiti." Pri teh besedah je markiz vstal, se globoko priklonil kralju in šel proti izhodu.

"Kam pa hočete?" je kralj presenečen zaklical.

"Plavat se grem učiti," je odgovoril markiz.

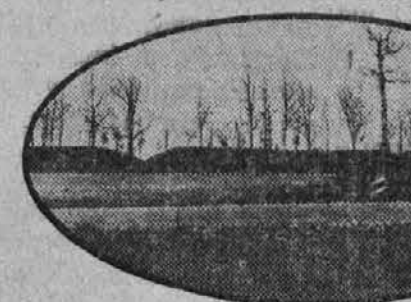
Četrto milijona mož spraviti na časno v šole, kinematografske zborovalne lokale, hotele in javna poslopja, ker vojaki tedaj ne bodo mogli taboriti na prostem.

"Let's Explore Ohio"

Fort Ancient—Route 350 east of Lebanon—Take Route 123 from Lebanon

A section of Fort Ancient's Wall

FAMOUS OHIO BATTLEFIELDS

Ohio's Ancient Fortress Protected Mound Builders

It was a crisp autumn evening hundreds, perhaps thousands, of years ago.

Inside the high earthen walls of the fortress which the Mound Builders had laboriously constructed, warriors kept vigilant watch, trying to penetrate the gloom of the thick forests beyond.

Lurking among the trees, they knew, were enemy tribes seeking to wrest from them their fertile lands and game-filled woods.

Suddenly a shrill war whoop broke the evening calm and invaders dashed from their shelters for the Great Gateway.

With stone axes and other weapons, invaders and defenders met in a struggle to the very death.

Today, Fort Ancient is a state park, operated by the Ohio State Archaeological and Historical Society for the benefit and interest of the citizens of Ohio and America.

In prehistoric days it was a refuge for the Mound Builders in the Miami Valley, from the Ohio on the south, to Cedarville, about 18 miles south of Springfield, on the north. In times of danger they hurried through the unbroken forests to seek protection behind the three and a half miles of earthen walls which had been painstakingly raised, basketful by basketful, to a height of from 10 to 20 feet.

Within the 126-acre enclosure built on a high plateau overlooking the valley of the beautiful Miami River they built their huts of saplings interlaced with vines

and twigs and covered with a foot of clay.

Scientists searching through the prehistoric fortress have found more than 100,000 artifacts—stone weapons, pottery, pipes, crude ornaments and other products made by those mysterious people.

The ancient walls of this mighty fort stand today as a relic of long-ago Ohioans, built to defend their homes from enemies.

Fort Ancient is now the objective for thousands of modern-day Ohioans interested in the works of these early people or merely looking for a pleasant place to picnic.

Fort Ancient is on Route 350, approximately 35 miles north of Cincinnati and midway between Routes 42 and 22.

Next Week—How Old Britain's Indian Chief, met his death in the war between the French and the English.

“Se pri Kustoci bal se nisem smrti!” ...

Bitka pri Kustoci? Vprašajte o njej današnjega srednješolca ali visokošolca. Da zamrmral vam bo nemara dobro zapomnjeni stih iz Aškercjeve krepke balade o mejniku, toda drugega nič. Kaj je današnji mladini mar bitka pri Kustoci, ko živi sama v dobi, polni vojne groze, raztegnjene čez Evropo, v zračne višave in čez oceane. Toda tja do svetovne vojne je bila bitka pri Kustoci obenem z bitko pri Kraljevem Gradcu, ki sta si sledili v nekaj dneh, v krvavem slovesu avstrijske vojske in še zlasti starih veteranov, od katerih so mogli mnogi kot invalidi hoditi od hiše do hiše, s kolajno na prsih in z lajno, ki jim jo je dala avstrijska uprava, da so si z njo sproti pri ljudeh nabirali invalidnino. ...

Na prostoru bivše Avstrije in današnje Italije menda ne bi več zbral celega ducata starih vojščakov ki so se udeležili bitke pri Kustoci ali pri Kraljevem Gradcu. Po Ljubljani pa se vendar še spreha krepak veteran. Lahko ga še dnevno srečate na Vodnikovem trgu, kjer se živo zanima za cene pridelkom. Mož ki se lahko kakor Martin v “Mlinčku” pohvali: “Se pri Kustoci smrti bal se nisem” — šteje danes 93 let, ki mu jih ne bi nihče prisodil, piše pa se za gospoda Janeza Korčeta. Po rodu je iz Blatne Brezovice pri Vrhniki, živi pa že deset let pri svoji hčerki gospe Leopoldini Bergantovi, vdovi po znanem, uglednem ljubljanskem trgovcu. Za svojo devetdesetletnico je sam spisal majhen roman dogodkov polnega življenja toda še vse živahneje se vse to čuje, če gošpod Janez Korče v razgovoru obuja stare spomine.

Spomini iz stare Ljubljane

Predvsem nas bo gotovo zanimalo, kakšna je bila Ljubljana pred malo manj kakor sto leti. Kako se je takrat živelo, ko je bil hlapon pravkar prisopihal v naše kraje, ko se je končeval furmanski promet in ko so začeli ljudje po žici govoriti na daljavo. Takole nam pripoveduje gošpod Korče:

— Naj začnem najprej pri sebi. Rodil sem se 26. aprila 1846. od devetih otrok nas je odraslo pet sinov in tri hčerke, ki so bili vsi poročeni in kmetovalci. Vsi so dočakali visoko starost nad osemdeset let. Toda razen najmlajšega Lovrenca, ki je star 87 let in posestnik v Sinji gorici pri Vrhniki je že vse ostale pobrala smrt. Zgodaj sem si začel služiti kruh z nabiranjem hrastovih ježic za strojenje usnja ter z vrbovimi šibami za pletenje košar. Pletli smo doma in smo vsi otroci pripomogli staršem, da so z razprodajo košar pridobili lepe goldinarčke.

— Leta 1853. sem se s svojim bratom Valentinom, ki mu je tedaj bilo 24 let prvič pripeljal v Ljubljano. Valentin je bil namreč furman, ki je pridno prevažal blago in mi je že dolgo obljubljal, da me vzame s seboj v mesto. Približala sva se ljubljanski postaji. Groza in strah ko sem ugledal prvo lukamatijo, ki je prisopihala od mariborske strani. Rečem vam, da sem se tako ustrašil puha da sem kar pobegnil, ker sem v otroški nevednosti mislil, da mi hiti sam

vrag naproti. Ljubljana je bila za moje pojme seveda velikanško mesto. Toda v primeri z današnjim razvojem je bila res še dolga vas. Na večer so bile ulice slabo razsvetljene, le tu pa tam je gorela kaka svetilka, v kateri je bila steklena posodica z oljem. V predmestjih, bi rekli, so bili skoraj brez vsake razsvetljave. Le na najbolj prometnih križiščih je brlela kaka luč. Furmansko življenje je bilo takrat, pred svojim zatonom, še močno živahno. Furmani so se delili na tri skupne: nemški so se ustavljali pri Bavarskem dvoru hrvaški pri Medijatovi hiši, kjer je danes kavarna Evropa. Kranjski izvoščiki in kmetje iz okolice so od nekaj zavijali k Figovcu, ta posest je še vedno taka, kakršna je bila nekdanj. Ostali slovenski furmani so se ustavljali po večini pri Maliču, kjer je zdaj zrasla Bat'ova palača, ali pa pri Črncem medvedu nasproti Lipi. Tam so zdaj nove hiše, da ni več spomina na stare. Nadalje so furmani radi zavijali h Krčonu nasproti Tobačni tovarni in k Molkovemu Jožetu na Lepem potu. Ožji rojak, ki sem ga ob prvem obisku Ljubljane srečal v Zvezdi, je bil stražnik Primšer, doma z Vrhnike. Obleden je bil v fino obleko; v belo bluzo in temne hlače na glavi visoko čako s križem, bela jermena, čez ramo torbico za naboje in pa puško. Ponosno mi je povedal, da ima Ljubljana le dva prava stražnika po vojaško opravljenega, stražar pa je pred nemško Kazino, v kateri je sedelo polno oficirjev.

Hudičev ples in železna kača

— Bil sem pozneje še večkrat v Ljubljani in se zlasti spominjam, kako so leta 1854 nadaljevali gradnjo proge od Ljubljane proti Trstu. To sem imel kaj gledati ko so furmani vozili obilo hrastovega lesa s Hrvaškega za železniške mostove in v Trst za zgradbo ladij. Železnica iz Ljubljane v Trst je bila končana 28. julija 1857. Tisto jesen prej sem videl prvo lokomotivo, ki je menda preizkušala borovniški most. Iz rojstne vasi se vidi vsa okolica, tudi Borovnica. Tisti dan je bil tak veter, da je ruval drevje s koreninami, odnašal kozolce in trgal slamnate strehe. To je bilo slabo znamenje. Ljudje so rekli da je začel hudič plesati po svetu, ker se železna kača zvija po zemlji. Ko sem bil prvič v Ljubljani, je bila ob glavni cesti z Dunaja v Trst izpeljana ena sama brzojavna žica, tekla je po Nunski

ulici. Kasneje sta bili speljani že dve leta 1857 pa tri. To leto so potegnili žice ob železniški progi in je ostala ob glavni cesti napeta le še ena žica v Idrijo. Ob železnici so prebivali čuvaji tako blizu drug drugega, da so se videli.

Kako je bilo v bitki pri Kustoci?

— Aprila 1866, ki je veljalo pozneje za tako krvavo leto, sem moral k naboru in sem takoj nato odinil k Janezom (k 17. pp.) v Ljubljano. Po prvih vežbah smo odinili v Verono. Zbirali so se Italijani, pa so se zbirali tudi Avstrijci, bilo nas je slednjič okrog Verone 82.000 mož, velika vojska za tiste čase. Italijane je vodil Lamarmora, ki je 23. junija prešel s svojo vojsko čez reko Minico. Odločilna bitka je bila pri Kustoci. To je srednje velika vas južno od Gardskega jezera. Bili smo, to je že treba priznati, prav odločno pripravljeni k napadu. Avstrijsko vojsko je vodil nadvojvoda Albreht. Nastopil je usodni dan 24. junij 1866. Ob treh zjutraj je začelo grmeti iz topov, streljati je začelo italijansko topništvo. Avstrijska vojska je seveda takoj odgovorila. Treskalo je prav izdatno z obeh strani. Kmalu popoldne se je približal trenutek odločilnega napada. Z naskokom na nož smo planili nad italijanske oddelke. Ob treh popoldne je bila bitka končana z našo zmago. Proti večeru se je razpršila italijanska vojska, ki je imela preslabo vodstvo. Seveda se vse to ne da primerjati z današnjim načinom bojevanja. Bali se nismo ničesar, toda bili smo še preprosto oboroženi, puške smo nabijali od spredaj, sprožile so se z udarcem petelinčka na kapico. S takšno puško sem lahko ustrelil vsakih pet minut, če sem bil uren in priden, večkrat pa je trajalo basanje še kaj delj časa. In streljati se je dalo s takšno “forderladerico” največ na daljavo 300 do 400 metrov. Ali kogar je pogodila takšna krogla, je presneto udrla vanj, ker je bila debela, kakor za slona. Iz Kustoce smo se z ne prevetlimi zgubami vrnili v Verono. Takoj nato se je tudi odločila bitka med Avstrijo in Nemčijo pri Kraljevem Gradcu na Češkem. Tudi tu so se borili slovenski fantje, bila pa je avstrijska vojska poražena. E, lahko je

bilo Prusom dobiti to bitko, ker so bili na novo opremljeni z Wernrdlovimi puškami, ki so se že basale od zadaj in se je dalo z njimi hitro streljati. Do avgusta smo morali čakati v Veroni, da se je sklenil mir. Avstrija je takrat dosti izgubila: morala je Italijanom odstopiti Lombardijo do Kormina, vse do Trebiža in v Tirolah do Tridenta, na drugi strani pa Prusom Zgornjo Šlezijo. Prav tako je morala Avstrija po diktatu velesil odstopiti od nadvlade nad Bavarsko, Virtemberško in Saško. Ko se je vse to zgodilo, smo bili premeščeni v Bolcan, v Tirole. Bil sem naposled dodeljen vojaški godbi, saj sem se že s štirinajstimi leti začel učiti pri vrhniški godbi, katero je vodil moj starejši brat. Godba je štela tistikrat 60 mož, najboljši godbeniki smo bili Slovani. Hudo pa mi je bilo, ker nisem znal napisati, ne brati. K sreči sem imel za tovariša učitelja Rodiča z Dolenjskega, ki si je dal dosti truda, da me je naučil branja, računanja in drugih učenosti. Naročila sva knjigi iz Ljubljane in sem lepo napredoval. Pouk je trajal vsak dan skozi tri leta

Ako iščete

dobrega popravljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.
NAZNANILO

Sporočam javnosti v Euclidu, da sem odprl

na svojem domu
22010 IVAN AVE.

delavnico za popraviljanje vseh vrst obuv

Delo trpežno in lično, cene zmerne in po vaši financi; tudi ceneje kot v verižnih trgovinah. Za obilen poset se vljudo priporočam, vaš dolgoletni izkušeni slovenski čevljar.

JOHN GABRENJA
(Vsak odjemalec (ka) dobi lepo darilo)

moje vojaške službe, obenem pa sem se naučil tudi nemščine in češčine in kasneje tudi italijanščine.

— Ne morem dopovedati, kako prav mi ji vse to hodilo v poznejšem dolgem življenju, ki me je vodilo najprej v železniško službo na Dunaju, potem na Madžarsko, slednjič v rudnik v Šorgetalju, odtod po Donavi na Dunaj, kjer se je ravno vršila svetovna razstava, nato v Ljubljano k poroki, dokler se nisem za nekaj časa ustalil na Vrhniki, kjer sem začel z lesno trgovino in kjer sem do leta 1878. dobro uspeval. Potem sva z ženo začela voditi gostilno najprej v Ljubljani, nato pa sva bila dolga leta v Cerknici. Tu sem do-

Hribar Beer Barrel
Inn
16000 Waterloo Rd
Ribe vsak petek in kockaja večerja vsako soboto. — Fina godba. — Se priporočamo.

V VROČIH POLETHNIH DNEH

je najboljši čas za barvanje znotraj; posebno če se rabi enamel ali varniš. Mi smo dobili zastopstvo za

“Du Pont” Enamel
“Valspar” varniš

“Du Pont-Dulax” enamel je nepreosljiv za belino in kritje; dobro teče s čopiča; je bel in ostane bel! “Valspar” varniš je za trpežnost najboljši, kot tudi za trajno lepoto. Le malo več stane kot navaden izdelek, vendar prekosi daleč vse druge. Preiskusite! Za barvarje: Poseben pust pri večjih količinah. Pri nas dobite vso železnino in orodje za vrt in dom. Vse za barvanje in čiščenje.

KALAN
HARDWARE
6421 St. Clair Ave.

bro uspeval. Pred svetovno vojno sem cerkniško posest v glavnem izročil sinu, ki pa je moral kmalu na vojno in je 15. junija 1915 padel na ruskem bojišču. Odkar mi je leta 1926. umrla žena, sem prepustil vso posest snahi v Cerknici in se preselil v Ljubljano h hčerki Poldi in njenim otrokom, kjer sem zadovoljen in preskrbljen. Lepa je jesen življenja, če ima človek vrže, da ućakam stoletnico zdrav svoj red. Hodim h korarski maši in čil, kakor jelen na planini.

LAHKO JE BITI PREVARJEN!

Tisočeri so bili prevarani z veliko goljufijo v Texasu o “lovu na race”

Pred nekaj leti je neki časopis v Texasu objavil neverjetno zgodbo: Neki lokalni farmer je v resnici zadel in uvrzel 20 divjih rac, da so mu vlekli ribiški čoln in služile kot žve vade, da privabijo svoje divje tovarise. Bilo je več mesecev predno so lahkoverni čitateli spoznali, da je bila ta zgodba le izmišljotina. To je zopet dokaz kako lahko je biti prevaran.

Z onimi, ki najbolj poznajo svoj Bourbon

JE

OLD JORDAN

KENTUCKY ČISTO BURBONSKO ŽGANJE
Ga ni boljšega “bourbon” žganja v katerikoli steklenici

Vzemite namig od onih, ki najbolje poznajo Bourbon—in pitje Old Jordan. Takoj, ko boste prvič pokusili ta Kentucky Straight Bourbon, boste spoznali, zakaj ga ima toliko ljudi najraje. V sestavi—v okusu—v zrelosti—in vsem je Old Jordan prvi. Kaplja za kapljo—požirek za požirkom—ni ga boljšega “bourbon” žganja! Pitje Old Jordan Kentucky Straight Bourbon in pili boste najboljšega!

Old Jordan Distillery, Inc., Deatsville, KY.

OLD JORDAN
Kentucky čisto burbonsko žganje

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

HAIR-BREADTH HARRY

Lično delo

Za drušvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slućaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost
6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

IVAN MATČIČ:

14

V ROBSTVU

Roman tuge in boli

"Marta, ti uboga, ti moja bolečina..." ji šepeče skesano. "Ti ne smeš umreti, ne, ne! Marta, odpusti, saj ni bil moj greh! Vame je planila zver strasti in srda in mi vzela vso moč. Marta, odpusti in vstani!"

Marta si opomore, se dvigne in sede. Milo ga pogleda, ga prime za roko in ga privije k sebi. "Marko, kako naj ti odpustim, ko pa sama nisem vredna odpustitja!"

"Glej, Marta, življenje v prirodi me je ublažilo, ko ne pridem nikdar mer razuzdane. — Vsa laž, vse strasti, zloba — vse mi je tuje. Trpljenje me je izbrusilo, skrb mi zamorila strasti. Nikdar ne pride vame zla misel — ali danes je planilo vame to strašno zlo, ko si mi razodela vso laž in ničevost tega sveta. Le za hip me je premagala ta slabost, a zdaj se zopet zavedam, da sem ubogo bitje in da si ti moja bližnja."

"O Marko, ti zlato srce!"

"Le kadar pridem v dolino me zgrabi boleš, a ko sem prišel v tvojo bližino, sem pobesnel. V mrzličnih blodnjah sem blodil, a koprnenje je ječalo v meni. V srcu mi je razjedal črv ljubomora in mi gasil prav v možgane. Koliko noči sem taval okrog tvojega doma, kolikokrat sem planil iz blodnega sna in hitel k tebi pod okno, poslušal in drgetal, a zobje so mi šklopotali in oči so izbojlene strmele v črno temo..."

"Ubožec!"

"Presilna je bila ta bol ljubosumnja in hotel sem se je otresti z vsemi močmi. A omahnila mi je roka, s katero sem hotel ubiti in odpovedal mi je korak, ki je že krenil do tebe — in moja trdna volja se je upognila... Čuješ, Marta, umoriti sem te hotel, tebe in njega! Jeseni je bilo, ko so glasovali naši bratje ob Dravi — in so propadli v robstvo..."

"Oh Marko!"

"Da, v tisti nesrečni noči, ko sem zvedel to poročilo in še nekaj o tebi — tedaj je planila vame zver — in drvel sem šklopotalje z zobmi in te hotel raztrgati, a njega zaklati!"

"O, zakaj nisi prišel, Marko!"

Prav malo rabljene električne ledenice se dobijo po \$19.00

Zakaj bi kupovali led, ko imate tu priliko kupiti električno ledenico.

819 E. 185 St.
6104 St. Clair Ave.

Zakaj nisi končal tedaj in naju s smrtjo kaznoval! Saj bi imel pravico!" Marta si zakrije oči in vzdihne, hipoma pa dvigne glavo in reče odločno: — "Tudi to ti povem, vse moraš vedeti! Ravno tedaj je bilo, tisto nesrečno nedeljo, ko sta šla oče in mati molit v cerkev za srečen izid glasovanja, tedaj sem ostala doma. In prišel je, me zvalil — in sva vnovič grešila..."

"Nehaj! Ne pripoveduj! Boli — o, boli!" zastoka Marko bolesto in zopet omahne.

"In še v tretje je bilo," nadaljuje dekle trdovratno. "Tedaj, ko so obsodili kruti sodniki našo dolino v večno pogubo — tedaj je prišel in me osleparil, rekoč, da morajo proč, ker je naša dolina svobodna. In premotil me je, premamili in me pripravil do novega greha, medtem, ko sta oče in mati drhtela sključena pri Svetem Roku..."

"O, Marta! Ti si vsa onečaščenost..."

"Da, trikrat je bilo — zdaj veš vse. Oskrunjena sem in ne poznam pokore, ki bi me tega oprala. Odpovsod vidim ostre kremplje, ki se stezajo po meni, vse zre vame sovražno, preteče. Zdi se mi, da se pogreza zemlja pod mano, neprodna tema me zagrinja in iz nje čujem glasove, ki sikajo vame sovražno in trdo: poberi se, izgini! — Vse noči prebledelem v holi, podnevi pa me ne zmoti niti delo. Da, da, oskrunjena sem, ubita, vse je zapravljenost, vse končano, življenje in pomlad — le strupene sapke vejejo skozi moje mrtvo srce..."

"O, Marta — mrtva, ubita... V tebi vidim le ničevost praznih nad in črn prepad, ki je zazeval med nama..."

"Da, da, zato grem odtod," vzdihne Marta globoko in se spravi počasi na noge. Tudi

Novoporočencem

ali družini brez otrok se od-da v najem tri sobe. — Vpraša se na 955 East 76th St.

Proda se

hiša za eno družino; 7 sob, škrlnata streha in vse moderno. Lota 35x135. Prodaja lastnik. — Cena \$4,500. — Poizve se na 4818 Memphis Ave., — Florida 9593.

Proda se tudi hiša s 9 sobami, za eno družino; dve garaži, košnjač in vse v najboljšem stanju. Lota 50x275. Cena \$8,300. — Vpraša se pri J. P. Merkle, 4818 Memphis Ave.

Marko vstane in trpko vzdihne. "Zbogom, Marko, pozabi, kar je bilo med nama! Jaz pojdem v tuje kraje in nikdar neč ne vprašaj po meni, ker zate sem mrtva... Grem, kamor me je vabil, da mi vrne čast in me poroči. Nocoj grem na pot, vzame me noč iz te naše bridke in sladke doline, kjer sem preživljala vso svojo mladost, kjer sem užila toliko radosti in sreče, a tudi toliko tuge. V meni se vse trga od boli, ne smem ti tožiti več... Solnce tone za gore, zadnje žarke še vidim na teh sladkih tleh... O, Marko, podaj mi roko, vrni se, pozabi!"

Podasta si roke in si nemo zreta v blede obraze, v solzne oči... Marta se molče okrene in stopi iz gozda. Na robu se še enkrat ozre, tedaj pa razprostre Marko roke in krikuje: "Marta, o Marta!" — In Marta zahteti od boli in jekne: "Marko, moj Marko!" — Neizrečena bol se jima izraža na obrazih in v tem poslednjem pogledu jima zeva obup... "Zbogom — pozabi..."

Še zadnji pogled — in Marta se spusti v navzdolje...

Solnce je utonilo za gore, vidno ugaša njega žar v somraku, odkoder vstajajo sence in se vzpenjajo v drevje. Marko strmi nepremično, šele ko mu izgine nizko v mraku cvetočih češenj in jablan — tedaj se počasi okrene in se vrača v gozd... Pomladni vetrič pihlja v vrhovju in nočne ptice se buče in zaprhutajo svoje zlokobne pesmi...

V dolini se je širilo zlo. Vrste bojevnikov so naraščale in naraščal je strah. Jeklen je javljal večer za večerom nova zločinstva in klical zakletnike na pomoč. Marko in Andrej sta jih še komaj krotila, da se niso zaglani vsi razdraženi v dolino. Ko je pa javil Jeklen neki dan, da so bojevniki napovedali strahovalni pohod na vsa sela doline, tedaj sta pa tudi Marko in Andrej povesila glave in se zamislila.

"Danes opoldne so šli skozi vsa sela in nam ukazovali, da

Ženitvena ponudba

Slovenski fant, star 35 let, se želi seznaniti s Slovenko, v starosti 27 do 35 let, v svrhu ženitve. Katero zanima ter resno misli, naj piše v slovenskem ali angleškem jeziku in naj priloži svojo sliko in prvo pismo. — Vrnitev slike in tajnost jamčena. — Naslovite na P. O. Box 164, Noble, Ohio.

Pri nas lahko kupite

TAPPAN in GRAND

kuhinske peči

MAYTAG in EASY

pralne stroje

Tudi izvršujemo potrebna popravila

Mandel Hardware Co.

15704 WATERLOO RD.

poklekamo in poljubimo njih prapor." Tako je javil po zvočkovodu Jeklen. "Ker tega nismo storili, so nas opsovali in zažugali, da pridejo drevi v tolpah in zažgo v vsakem selu en dom, da bo žarelo v noč in vso dolino poglajalo v grozo. Ukazali so, naj se vse ljudstvo zbere drevi pred temi domovi in čaka na kazni. V Robskem so obsodili našo hišo in si jo izbrali za žrtev, v Groblju Zornikovo, v Razvalinah Gorjačev, v Hudem brdu Grčevo, v Trnjevem Molčanovo in v Ječanju Iskrenovo. Če nam ne pridete na pomoč, bodo ti domovi jutri pepel. Z večernim vlakom pridejo iz Travnika, a nikogar ni, ki bi jim zastavil pot — Pridete ali ne?"

"Pridemo" mu odgovori Marko odločno. "Ali o tem ne črhnete nikomur besede, oče!" dostavi in se zamisli.

Vsi se spogledajo, vse oči se upro v Marka, ki buli v skalo in težko premišlja. Vse molči kot v grobu, le utiranje srca se čuje, ki ga spremljajo pritajeni vzdihovi in škrtanje zob.

"Tovariši, naša ura je prišla," prične Marko resno in jim trdo pogleda v oči. "Mi smo izzvani in moramo na pomoč! Morili ne bomo, le braniti moramo svoje domove! Nocoj se srečamo z zločelniki in jim pogledamo v oči — ali žrtve ne sme biti nobene!"

"Kako pa naj se branimo?" vpraša Gorjačev nevoljno. "Mar s povzdignjenimi rokami?"

"Ne, tega ni treba," mu odgovori Marko. "Ogenj se gasi z mrzlo vodo, to je prvi poskus."

"Ali ko se požar razplamti, nima voda moči," ugovarja Gorjačev. "Zato je treba zadušiti ogenj že v kali, zločelnikom treba že plamenice iztrgati iz rok. Vlak drži za Grobljevo po mostu — tam ga vržemo iz tira in treščimo v valove — in s tem bo vse pogaseno..."

"Tako je!" vzkliknejo nekateri in zabliškajo z očmi.

"O, to bi bil strašen zločin!" ugovarja Brčanov. "S tem si nakoplujemo nesrečo in strašno obsodbo sebi in vsej naši dolini! Čemu te blazne naklepe, ki nam dajo povrh še dela! Bolj enostavno bi bilo, počakati jih za cestnim plotom, in ko pridejo mimo, izpaliti salvo — in vse bo končano. Nekateri se bodo valjali v krvi, drugi pa pobeignili nazaj. Ali tudi ta naklep nima pravega uspeha, je to le navad-

no in ogabno ubijanje. Mi pa moramo izvajati nekrvavo zmago!"

"Poslušajte!" prične Marko premišljeno. "Nas je petnajst, njih pa bo gotovo trideset. Zato moramo biti pripravljeni, da premagamo vsako od nas dva. V boj pa pojdemo brez orožja, da preprečimo s tem tem večjo nesrečo."

"Čemu imamo orožje?" jih vzklikne hkrati deset.

"Zato, da se ga ne poslužujejo drugi," jih zavrne Marko. "Mi se ga še ne dotaknemo. Kakor sem rekel, vsak izmed nas se pripravi na dva, morda celo na tri!"

"S čim? Z golo roko?"

"Da, z golo roko in s svojim razumom. Bojevniki bodo šli skupaj, s postaje se usujejo najprej na Groblje, od tu pa na Robsko in tako naprej po dolini. Mi jih počakamo v Groblju. Rečem vam pa, da nas ne sme zapaziti živa duša. Iz gozda se bomo spustili po brinju in travi, v grmovju nad Zornikovo domom se ustavimo in jih počakamo. Ko pridejo mimo, ne sme nihče od nas treniti niti z mezinco na nogi. Ko se ustavijo in se pripravijo na svoje delo, tedaj nastane v vasi vrišč in jok — in mi se splazimo prav doli do občestnega grmečevja, kjer se razmaknemo in pripravimo na skok. Tu jih premerimo in si jih razdelimo."

"Z golimi rokami na oborožene ljudi, to je nevarno!" svari Svobodnikov.

"Ni nevarno, če previdno ravnamo," mu odbije Marko. "Tudi če drže v rokah napete cevi, vseeno, obrnjeni bodo vsi proti hiši, ker si ne bodo nadejali nobene nevarnosti. Mi pa jim planemo tedaj v hrbet. Rečem vam, najprej sežite po njihovem orožju ali jim ga izbijte iz rok, nato jim zagrabite gorjače, ki jih bodo tudi gotovo imeli pri sebi, pa zakričite na vse grlo, da jih presune strah prav do mozga! S tem je že zmaga dobljena. Ako daste komu še breco povrh, mu ne bo škodila, ali hujše žrtve ne sme biti nobene!"

— Črno gledaš, Tomaž, pesti te srbe, le prihrani si jih za drugič, bo še dokaj prilik! — Delajte naglo, bliskovito, v hipu mora biti vse končano! Ko se razbeže, tedaj zapustite bojišče in se umaknite v pobrezno grmovje. Ni treba postajati v vasi in žlobodrati z ljudmi! — Ste s

tem naklepom zadovoljni?" "Zadovoljni!" odvrnejo živahno.

"Pripravite se! Kuharji, večerjo! Ko zaide solnce, odrinemo, a ko se stemni, se spustimo po bregu."

Legla je noč in sove so zaskovikale nad dolino. Iz mirnih selišč se je čul jok, ljudje so vili roke, nemirni hodili od hiše do hiše, prenašali svoje stvari ter jim iskali skrišališča. V grmovju nad cesto je pa tičalo trinajst mož. Marko jih je dvakrat prešel, nazadnje pa šepnil: — "Tomaža ni, ne Martina! Se mi že dozdeva, kje sta. Ostanite mirni, takoj se vrnem." Po teh bedah plane iz grmovja navzdol, skoči čez cesto, nato se spusti zopet skozi grmovje in brinje in v hipu doseže železniško progo. Tu obstane, posluša, na mostu pa zapazi dve sključeni postavi in čuje nagle udarce. Marko plane k njima, ki se naglo vzvratna in izpustita krampe iz rok.

"O, zlobneža!" se razljuti Marko. "Prav nič ne pomisli na posledice tega vražjega dela? Popravita, kar sta poškodovala, in urno z mano!"

Tir je bil še skoro nepoškodovan, ker sta z delom pravkar pričela. Molče sta poravnala še to in šla z Markom.

Na postajo je prirohnal vlak, zavilil v kolesju, prhnil paro in se ustavil. Iz voz so se usuli roji pijanih mladičev, gologlavih, oblečenih v temne košulje. Mahali so z gorjačami, puškami in velikimi kanglami in se zagnali s postaje na pot. Iz kričanja in hrupa se je komaj čul klic vodnika, ki se je zapodil z bakljo pred nje.

Tedaj je zavreščalo v Groblju. Ljudstvo je hitelo pred Zornikov dom in trepetaje pričakovalo zločelnikov. Ko so prihrumeli v vas, so sklenili ljudje roke in padli na kolena. Bojevniki so se zakrohotali in si z gorjačami delali pot do Zornikove hiše in jo obstopili. Zornik je stal na pragu in stiskal pesti, Zornikova pa je med vrati jokala.

"Prizanesite nam, sinjori!" so prosili ljudje s povzdignjenimi rokami. "Ničesar vam nismo prizadejali, prizanesite nesrečni hiši, sinjori!"

"Molči, robska svojat, in ne želi nas s svojim svinjskim jezikom, ki ga nihče ne razume!" zakričal vodnik po italijansko in zamahne s plamenico. "Ta raz-

bojnik je glavni puntar in ščavar tega upornega gnezda, zato ga moramo kaznovati in mu upeleliti dom!"

(Dalje prihodnjik)

Pralni stroj - peč

Proda se po nizki ceni, malo rabljen Maytag pralni stroj in Grand kuhinjsko peč (table model) takisto malo rabljena. Dobro ohranjena. ANTON DOLGAN, 15617 Waterloo Rd.

Delo dobi fant

Mlad fant dobi delo za pomagati v groceriji in mesenici. Vpraša se na 16903 Grovewood Ave.

Išče

se primerno stanovanje s 4 ali 5 sobami, v bližini poulične ali busa, za družino s 4 odraslimi osebam. Naslov se naj pošlje v uradu tega lista.

Vabljeni ste na SOKOLSKI FESTIVAL NA PROSTEM

katerega priredijo

Sokoli iz severovzhodnega distrikta na Twinsburg Sokolski farni

(1/2 milje zapadno od Square na cesti 82)

V NEDELJO, 22. JUNIJA, 1941

Program se prične ob 2. uri popoldne.

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnikov, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vseh mestih. Ničesar vam nismo prizadejali, prizanesite nesrečni hiši, sinjori!"

"Molči, robska svojat, in ne želi nas s svojim svinjskim jezikom, ki ga nihče ne razume!" zakričal vodnik po italijansko in zamahne s plamenico. "Ta raz-

kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

6131 St. Clair Ave. vhod na 62. cesti Knausovo poslopje

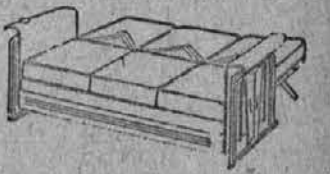
Mi dajemo in izmenjavamo "Eagle" znamke

THE MAY COMPANY

ZA VAŠO UDOBNOST IMAMO PO VSEJ TRGOVINI AVTOMATIČNO PREZRAČBO

Za hladnejšo in bolj udobno življenje v poletju

GUGALNICA Z "COIL" VZMETMI

KATERO SE LAHKO SPREMENI V UDOBNO POSTELJO

Opozarjamo na te posebnosti:

- Ima udobne sedeže z "coil" vzmetmi
- Ima "Double Ball Bearing Suspension"
- Ob straneh je iz čednega jekla z pesodo za cigaretni pepel
- Ima gumijaste podložke, da se ne uničuje pod
- Čedna panela spredaj in ob koncih... s kromom obrobljena
- Ima 6 sedežev za večji luksus
- Pokrita z blagom v različnih vzorcih; kj ne drži vode
- Dobite jo v rdeči, modri, zeleni ali "maroon" barvi

19.95

regularna cena 24.95

The May Co. ... Poletno pohištvo ... Sedmo nadstropje

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'

Naročila po telefonu
tako
spolnimo:
CHerry 3000